

Je-li opakovanie núteného vyrovnania prípustné?

Bratislavská Súdna tabula vyniesla usnesenie, ktorým dala na túto otázku kladnú odpoveď. Odôvodnenie je krátke a vlastne jediným dôvodom je to, že min. nariadenie č. 4070/1915 a nar. č. 18/1923 neobsahuje vzťahujúci zákaz, z čoho nasleduje, že opakovanie žiadosti, resp. núteného vyrovnania je prípustné.

Obzrime si ale vec bližšie.

V prvom rade treba vyzdvihnúť, že môže byť pochybnosť, t. j. otázka len ohľadom tých pohľadávok, ohľadom ktorých dlžník nútené vyrovnanie už raz uzavrel. Prírodné je totiž, že nikto nemyslí na všeobecný zákaz druhého núteného vyrovnania, t. j. ohľadom takých pohľadávok, ktoré predošlému nútenému vyrovnaniu nepodliehaly.

V konkrétnom prípade sa bezpochybné tiež o prípad uvedený v prvom rade jedná.

Dôvod, že vzťahujúce nariadenia neobsahujú taký zákaz, vidí sa byť slabým, lebo nie slová, ale smysel a úmysel zákona má byť smerodajným.

Min. nar. č. 4070/1915 v tom ohľade neobsahuje zákaz, ba ani z osnovy nedá sa niečo takéto vyvodiť. Príčina toho je, že uvedené, min. nar. je nie len válečného pôvodu a že nebolo na ňom dostatočne rozmýšľané, ale aj to, že ani v Rakúsku nebolo dostatočne vyzkúšané a že (čo je rozhodujúcim) aj najhoršie predválečné pomery neboly prísrovnateľné s poválečnými hospodárskymi pomermi.

Práve preto toto min. nar. vychádza z toho úmyslu, aby dlžníkom, ktorí sa mimo svojej viny do hmotných nesnází dostali, umožnená bola restaurácia mimokonkurzným núteným vyrovnaním. Na to, že táto inštitúcia aspoň v tej miere, jako zájmom dlžníkov slúži, poškodzuje alebo poškodí môže zájmy veriteľov, vtedy sa nemyslelo. Táto posledná možnosť a skutočnosť len behom praxi, ktorá sa vyvinula, prišla na javo. Prvý následok tohoto poznania bolo sostrenie a doplnenie sem spadajúcich trestných ustanovení zák. čl. V. z roku 1916.

Behom ďalšej praxi ale sa to presvedčenie vyvíjalo, že dlžníci nespáchajú tie typické trestné činy, ktoré sú výslovne trestateľné, ale že inštitúciu núteného vyrovnania vo všeobecnosti k tomu používajú, aby bez ohľadu na nutnosť, zapríčinenú svojim hmotným položením, sa týmto vyrovnaním značnej čiastky svojich dlhov zbavili a sa takým spôsobom na úkor veriteľov obohatili.

Toto poznanie viedlo potom, najmä od návratu konsolidovaných pomerov k tomu úsiliu, aby znemožnené bolo nútené vyrovnanie k spomenutému účelu zneužívať.

Po dlhšej námahe konečne vydané bolo nar. č. 18/1923, ktorým sa zakazuje zahájenie núteného vyrovnania, keď nabídka neobsahuje aspoň 35% kvotu s dvojiročnou platebnou lehotou.

Celá reforma inštitúcie núteného vyrovnania smeruje teda na to, aby už zahájenie núteného pokonania závislým bolo od istej výšky, pod ktorú by nebolo spravodlivé stanoviť pre veriteľov zákonnú zaviazanosť na prijatie vyrovnania.

Ponevác tu zákon istý limit (obnos a lehotu) určí v prospech veriteľov, protiví sa úmyslu zákona, aby novou nabídkou a novým núteným vyrovnaním dotknuté bolo veriteľom zabezpečené minimum.

Dľa môjho názoru teda novšia nabídka a novšie nútené vyrovnanie, ktoré ruší v nar. č. 18/1923 určené minimum, je protizákonné a neprípustné.

Novšia nabídka neni teda ab ovo vylúčená, nesmie sa ale protivíť nar. č. 18/1923 a súd nemôže schváliť nútené vyrovnanie, ktoré sa tomuto právnenmu pravidlu protiví.

Ten dôvod rozsudku súdnej tabule v Bratislave, že nútené vyrovnanie je totožné s iným vyrovnaním, ohľadne ktorého je nové dohodnutie prípustné, je dôvodom nemiestnym, pretože sporné je práve to, je-li mimo konkurzné nútené vyrovnanie (ohľadne totčnej pohľadávky) prípustné.

Správnosť môjho výšvedeného záporného stanoviska vyplýva aj z uvažovania jednotlivých noriem min. nar. č. 4070/1915.

Sporná otázka je prirodzene zásadná. Jedná sa totiž o to, je-li opakovanie núteného vyrovnania vôbec prípustné.

Min. nar. č. 4070/1915 obsahuje toľko a takých obmedzení práv veriteľov, že sa predpokladať musí, že sú tieto (ohľadne totožnej pohľadávky) len jeden raz dovolené — a to k vôli rovnakému a spravodlivému uspokojeniu všetkých veriteľov. Keďby sa teda opakovanie núteného vyrovnania (resp. tohoto pokračovania) pripustilo, by to znamenalo toties-quoties opakovanie obmedzenia práv veriteľov, ktorí by takým spôsobom vystavení boli ľubovôli dlžníka, ktorý by tým nielen nariadenie exekúcie ohľadne núteného vyrovnania, ale aj nariadenie konkurzu mohol znemožniť. Pokračovanie ohľadne núteného vyrovnania je ale pre veriteľov aj so značnými výdavkami spojené, čo tiež odôvodňuje neprípustnosť opakovania pokračovania.

Na každý prípad ale by sa protivilo smyslu, obsaženému v nar. č. 18-1923, resp. by znamenalo pominutie tohoto smyslu, keď by dlžník opakovaním núteného vyrovnanja svoj dlh nižšou než 35% kvotou vyrovnal a veriteľ by bol prinúteným to prijať.

Odvolanie sa na totožnosť rázu núteného vyrovnanja s rázom súkromoprávneho vyrovnanja je aj preto nemiestnym, lebo určenie podmienok v nar. č. 18/1923 stalo sa vo verejnom (národohospodárskom) zájme a pri tom v obyčajnom vyrovnaní nejestvuje nutnosť (povinnosť) prijatia väčšinou odhlasovaného vyrovnanja.

Vladimír Gzovský, sen. notár:

Ďalšia sťažnosť proti druhostupňovým rozhodnutiam o sporu prekážajúcich okolnostiach dl'a zák. č. 164. z r. 1924.

I.

Zákonom zo dňa 2. júla 1924. Sb. z. a nar. č. 164. boly pozmenené predpisy Ob. s. p., na Slovensku a Podkarpatskej Rusi platného o pokračovaní v otázke okolností, rešpektíve námietok sporu prekážajúcich.

Vzdor pečlivému vypracovaniu tohoto zákona, ktorý zovrubne uvádza pozmeny jednotlivých §§ Ob. s. p., význam a obsah týchto pozmenení nie súc v niektorých smeroch jasným z doslovného znenia nového zákona, žiada porovnania a výkladu v súvislosti s onymi predpismi, ktoré boly ním pozmenené.

V tomto článku zkusíme zistiť zmeny, vzťahujúce sa na prípustnosť sťažnosti proti druhostupňovým rozhodnutiam o okolnostiach (námietkach), sporu prekážajúcich a preskúmaním týchto vysvetliť, zda-li a v jakom smere nový zákon právo takýchto sťažností obmedzil. Ďalej budeme rozprávať o tom, v jakej miere majú ustanovenia nového zákona v tejto otázke špatnú účinnosť, t. j. pokiaľ môžu sa upotrebiť pri posúdení sťažností pred účinnosťou tohoto zákona podaných.

II.

Prechádzajúc k rozboru prvej otázky, nutné je vopred poznamenať, že všeobecne nový zákon smeruje k tomu, aby ustanovenia zákonného čl-